20240130359

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 35 од Законот за извршување на Буџетот на Република Северна Македонија за 2024 година („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 283/23) и член 7 ставови (3) и (4) од Законот за земјоделство и рурален развој („Службен весник на Република Македонија“ бр.49/10, 53/11, 126/12, 15/13, 69/13, 106/13, 177/14, 25/15, 73/15, 83/15, 154/15, 11/16, 53/16, 120/16, 163/16, 74/17, 83/18, 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.152/19, 244/19, 275/19, 110/21, 123/22 и 65/23), Владата на Република Северна Македонија, на седницата, одржана на 16 јануари 2024 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА НА РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ ЗА 2024 ГОДИНА

I

Средствата за финансиска поддршка на руралниот развој за 2024 година во вкупен износ од 1.348.759.660 денари се обезбедени согласно Буџетот на Република Северна Македонија за 2024 година („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.283/23), Раздел 14004-Агенција за финансиска поддршка на земјоделството и руралниот развој (во натамошниот текст: Агенцијата), Програма 2-Финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој, Потпрограма 20-Финансиска поддршка во земјоделството, Ставка 464-Разни трансфери во износ од 508.433.660 денари и Потпрограма 2А-Финансиска поддршка на рурален развој, Ставка 489–Капитални субвенции за претпријатија и невладини организации во износ од 840.326.000 денари.

II

(1) Дел од средствата од делот I од оваа програма во износ од 1.026.826.000 денари ќе се користат за следните мерки за финансиска поддршка на руралниот развој:

Код на мерка	Назив на мерка	Износ (во денари)
111	Обука и информирање на земјоделските производители	20.000.000
112	Помош за млади земјоделци за започнување со земјоделска дејност	14.200.000
113	Поддршка за поттикнување на земјоделско производство	4.100.000
115	Поддршка за активен женски член во земјоделско домаќинство	6.000.000
121	Инвестиции за модернизација на земјоделски стопанства	699.126.000
122	Инвестиции за зголемување на економската вредност на шумите	500.000
124	Инвестиции во инфраструктура за развој на земјоделството, шумарството и водостопанството и заштита од природните непогоди	81.500.000

125	Соработка за развој на нови производи, процеси и технологии во земјоделскиот и прехранбениот сектор (интегрирани проекти)	100.000
131	Економско здружување на земјоделски стопанства за заедничко вршење на земјоделска дејност	3.000.000
211	Помош за вршење на земјоделска дејност во подрачја со ограничени можности за земјоделска дејност (ПОМ)	98.000.000
213	Помош за зачувување на руралните предели и нивните традиционални карактеристики	40.000.000
214	Помош за вршење на земјоделска дејност за заштита и унапредување на животната средина	28.000.000
	- активности за воспоставување, следење и анализирање на состојбите со автохтоните земјоделски растенија и обезбедување на задолжителни генетски резерви (214.1)	2.000.000
	- воспоставување, следење и анализирање на состојбите со автохтоните раси на добиток и чување и обезбедување на задолжителни генетски резерви на автохтони раси на добиток (214.2)	6.000.000
	- зачувување на генетската разновидност на автохтоните земјоделски растенија (винова лоза Станушина) и автохтоните раси на добиток (говедо-буша), овца - праменка (каракачанска, овчеполска и шарпланинска овца), коза – балканска коза, куче–овчарско куче шарпланинец, овчарско куче караман и бивол – домашен бивол) (214.3)	20.000.000
321	Подобрување на квалитетот на живот во руралните средини	7.500.000
322	Обнова и развој на селата	12.500.000
323	Зачувување и унапредување на традиционалните вредности во руралните подрачја	10.000.000
412	Воспоставување на локални акциски групи (ЛАГ)	1.700.000
413	Реализација на стратегии за локален развој на рурални средини	600.000
ВКУПНО МЕРКИ ЗА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА НА РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ		1.026.826.000

(2) Дел од средствата од делот I од оваа програма во износ од 295.772.404 денари ќе се користат за следните мерки за техничка поддршка во земјоделството и руралниот развој:

1.Техничка поддршка во земјоделството и руралниот развој		**258.910.000**
1.1	Промотивни активности од областа на земјоделството и руралниот развој во Република Северна Македонија	15.000.000
1.2	Учество на саеми и организација на промотивни настани вон Република Северна Македонија	60.000.000
1.3	Помош за маркетинг на земјоделски производи и преработени земјоделски производи	16.500.000
	Трошоци за изработка на елаборати и спецификации за регистрација и заштита на називот на земјоделските и прехрамбените производи со ознака за потекло, географска ознака и ознака за гарантиран традиционален специјалитет (1.3.1)	3.660.000
	Трошоци за учество на меѓународни и регионални натпревари за вино на кои е освоена специјализирана награда, златен и сребрен медал (1.3.2)	4.500.000
	Трошоци за организирање на трговски, студиски и медиумски посети во Република Северна Македонија (1.3.3)	620.000
	Закуп на медиумски простор за објава на статии за македонски производи во странски специјализирани списанија за храна и вино (1.3.4)	620.000
	Трошоци за амбалажа на преработени земјоделски производи (1.3.5)	5.100.000
	Трошоци за ангажман на лица за промоција на вино и други производи од винско грозје на социјалните мрежи (1.3.6)	2.000.000
1.4	Изработка и публикување на едукативни, информативни, научни, пропагандни и стручни материјали, публикации и списанија	500.000
1.5	Спроведување на истражувања, изработка на анализи, предлог-проекти, студии и стратешки документи од областа на земјоделството и руралниот развој	500.000
1.6	Инвестициони вложувања за воспоставување на научно-демонстративни примери	35.600.000
1.7	Воспоставување и спроведување на иновативни практики	10.000
1.8	Други трошоци и инвестициони вложувања за воспоставување и спроведување на мерките за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој	130.800.000
	Трошоци за воспоставување, одржување и надградба на регистри и бази на податоци кои ги води Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (1.8.1)	16.300.000
	Трошоци за воспоставување и одржување на регистри и бази на податоци кои ги води Агенцијата (1.8.2)	10.000.000
	Трошоци за информирање на корисниците за мерките за	950.000

	финансиска поддршка во Програмата за финансиска поддршка во земјоделството и Програмата за финансиска поддршка во руралниот развој кои ги спроведува Агенцијата (1.8.3)	
	Трошоци за информирање на корисниците за мерките за финансиска поддршка во Програмата за финансиска поддршка во земјоделството и Програмата за финансиска поддршка во руралниот развој кои ги спроведува Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (1.8.4)	50.000
	Инвестициони вложувања за санација на метеоролошки станици, како и трошоци за набавка на хардвер и софтвер за хидрометеоролошка опрема и радарски систем (1.8.5)	13.000.000
	Трошоци за организирање на работилници и промотивни кампањи од областа на земјоделството и руралниот развој (1.8.6)	6.000.000
	Инвестиции за подобрување на генетскиот потенцијал на млечни крави во Република Северна Македонија преку употреба на сексирано семе и ембрио-трансферот (1.8.7)	13.500.000
	Услуги за авионско засејување на облаците за превенција од природни непогоди и неповолни климатски настани врз земјоделски посеви (1.8.8)	65.000.000
	Трошоци за ревизија, ажурирање и дополнување на постојната физибилити студија за ски центар Царев Врв со идеен проект (1.8.9)	6.000.000
2	Субвенционирање на каматна стапка	26.676.340
3	Активности на Националната рурална мрежа	10.186.064
ВКУПНО ЗА МЕРКИ ЗА ТЕХНИЧКА ПОДДРШКА НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО И РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ		**295.772.404**

(3) Дел од средствата од делот I од оваа програма во износ од 13.487.596 денари се наменети за Фондот за иновации и технолошки развој согласно член 26 од Законот за иновациска дејност.

(4) Дел од средствата од делот I од оваа програма во износ од 12.673.660 денари се наменети за Фондот за иновации и технолошки развој, како неподмирени обврски по издадено Решение за одобрување на средства од страна на Агенцијата од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој за 2023 година.

III

(1) Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 111 „Обука и информирање на земјоделските производители“ од оваа програма се спроведуваат согласно член 66 од Законот за земјоделство и рурален развој како неповратна финансиска поддршка за организирање и оддржување на обуки и информативни сесии од следните области:

- успешно организирање и раководење на земјоделското стопанство;
- воведување на дополнителни дејности на земјоделското стопанство;
- воведување и употреба на современи технолошки достигнувања и иновативни практики;
- трансфер на знаења за постигнати научно-истражувачки резултати;

- користење на информатички технологии за земјоделско производство;
- примена на пропишаните стандарди од областа на заштита на животната средина, заштита и здравје на луѓето, заштита и здравје на растенијата, заштита на здравјето и благосостојба на животните и примена на хигиенски пракси;
- примена на мерките за поддршка за вршење на земјоделски производни практики за заштита и унапредување на животната средина и руралните предели и
- воведување на земјоделско производство со примена на повисоки стандарди за квалитет.

(2) Корисници на поддршката од ставот (1) на овој член се давателите на обуката или на други форми на трансфер на знаење и активности за информирање.

(3) Висината на поддршката од ставот (1) на овој дел изнесува 100% од вредноста на прифатливите и направените трошоци.

(4) Поддршката од ставот (1) на овој дел може да се додели во вид на авансна исплата до 40% од вкупната вредност на одобрениот износ, а остатокот се исплаќа соодветно по секоја реализирана обука или информативна сесија врз основа на реалниот број на учесници.

(5) Поддршката од ставот (1) на овој дел е наменета за земјоделските стопанства регистрирани во Единствениот регистар на земјоделски стопанства.

IV

(1) Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 112 „Помош на млади земјоделци за започнување со земјоделска дејност“ од оваа програма се спроведуваат како неповратна финансиска поддршка за започнување со земјоделска дејност на млади земјоделци, кои за прв пат започнуваат да се занимаваат со земјоделска дејност преку преземање на постоечко земјоделско стопанство или со воспоставување на ново земјоделско стопанство согласно членовите 67 и 92 од Законот за земјоделство и рурален развој.

(2) Поддршката од ставот (1) на овој дел може да се додели во вид на авансна исплата до 40% од вкупната вредност на одобрениот износ, а остатокот се исплаќа по реализација на инвестицијата.

(3) Земјоделските стопанства кои се корисници на ИПАРД програмата за истиот тип на инвестиција (градба, опрема и услуги) не можат да бидат корисници на финансиска поддршка на мерката од ставот (1) на овој дел.

(4) Земјоделските стопанства кои биле корисници на мерката од ставот (1) на овој дел од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој за претходните години, не можат да бидат корисници на оваа мерка.

(5) Доколку намената на инвестицијата согласно одобрениот деловен план предвидува преработка на земјоделски производи, корисниците на оваа мерка треба да ја евидентираат дејноста во Агенцијата за храна и ветеринарство по реализација на инвестицијата.

(6) Дел од средствата од ставот (1) на овој дел во износ од 14.000.000 денари се наменети за неподмирени обврски за реализација на мерката 112 „Помош на млади земјоделци за започнување со земјоделска дејност“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

V

(1) Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 113 „Поддршка за поттикнување на земјоделско производство“ од оваа програма се спроведуваат како неповратна финансиска помош согласно член 67-а од Законот за земјоделство и рурален развој за зголемување на одржливоста на земјоделската дејност на семејните земјоделски стопанства.

(2) Поддршката од ставот (1) на овој дел може да се додели во вид на авансна исплата до 40% од вкупната вредност на одобрениот износ, а остатокот се исплаќа по реализација на инвестицијата.

(3) Неповратната поддршка од ставот (1) на овој дел се реализира преку одобрен деловен план од страна на Агенцијата кој треба да предвидува инвестициони активности за модернизација на земјоделското стопанство за период од најмногу три години од денот на одобрување на поддршката.

(4) Висината на поддршката од ставот (1) на овој дел, може да изнесува до 1.200.000 денари.

(5) Поддршката од ставот (1) на овој дел се доделува на семејни земјоделски стопанства кои не користеле поддршка од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој согласно член 67 од Законот за земјоделство и рурален развој.

(6) Доколку намената на инвестицијата согласно одобрениот деловен план предвидува преработка на земјоделски производи, корисниците на оваа мерка треба да ја евидентираат дејноста во Агенцијата за храна и ветеринарство по реализација на инвестицијата.

(7) Земјоделските стопанства кои се корисници на ИПАРД програмата за истиот тип на инвестиција (градба, опрема и услуги) не можат да бидат корисници на финансиска поддршка на мерката од ставот (1) на овој дел.

(8) Средствата од ставот (1) на овој дел во износ од 4.100.000 денари се наменети за неподмирени обврски за реализација на мерката 113 „Поддршка за поттикнување на земјоделско производство“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

VI

(1) Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 115 „Поддршка за активен женски член во земјоделското домаќинство“ од оваа програма се спроведуваат согласно член 92 од Законот за земјоделство и рурален развој како неповратна финансиска поддршка за инвестиции кои ќе допринесат за развој на руралните средини и ќе се доделуваат на женски член на земјоделско стопанство запишано во Единствениот регистар на земјоделски стопанства.

(2) Висината на поддршката од ставот (1) на овој дел изнесува до 360.000 денари по корисник.

(3) Земјоделските стопанства кои се корисници на ИПАРД програмата за истиот тип на инвестиција (градба, опрема и услуги) не можат да бидат корисници на финансиска поддршка на мерката од ставот (1) на овој дел.

(4) Земјоделските стопанства кои биле корисници на мерката од ставот (1) на овој дел од Програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години, не можат да бидат корисници на оваа мерка.

(5) Доколку намената на инвестицијата согласно одобрениот деловен план предвидува преработка на земјоделски производи, корисниците на оваа мерка треба да ја евидентираат дејноста во Агенцијата за храна и ветеринарство по реализација на инвестицијата.

(6) Средствата од ставот (1) на овој дел во износ од 6.000.000 денари се наменети за неподмирени обврски за реализација на мерката 115 „Поддршка за активен женски член во земјоделското домаќинство“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

VII

(1) Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 121 „Инвестиции за модернизација на земјоделски стопанства“ од оваа програма се спроведуваат согласно членовите 70, 90 и 94 од Законот за земјоделство и рурален развој како неповратна финансиска поддршка, а поддршката претставува учество во нови инвестиции за следните намени:

- набавка на високостелни педигрирани јуници (со исклучок на јуници од расата Буша), набавка на педигрирани машки и женски приплодни грла овци и набавка на педигрирани машки и женски приплодни грла кози од увоз или од признати организации на одгледувачи согласно Законот за зоотехника;
- набавка на педигрирани свињи (нерези и назимки) чистокрвни или хибриди од увоз или од признати организации на одгледувачи согласно Законот за зоотехника;
- подигнување на нови повеќегодишни лозови и овошни насади, повеќегодишни насади со ароматични растенија и медоносна флора (фацелија, еводија и багрем) на нови површини;
- набавка на пчелни матици и пчелни роеви од одобрени одгледувалишта согласно Законот за зоотехника;
- набавка на опрема во пчеларството;
- набавка на трактори;
- набавка на специјални комбајни за жнеење на ориз со сецкалици и/или мобилни сушари за ориз;
- набавка на машини за разбивање на мраз;
- набавка на опрема за систем за наводнување - капка по капка, конструкција на бунари и други зафати на површинска вода;
- набавка на комбајни за жито;
- набавка на опрема за производство на тутун;
- инвестиции во објекти за производство на храна од животинско и/или неживотинско потекло;
- набавка на силоси;
- набавка на опрема за навигација и смарт земјоделство на постоечки трактори, комбајни и приклучна механизација, хардвер и софтвер за примарно земјоделско производство;
- набавка на приклучна механизација и
- инвестиција во објекти на фарми за обновливи извори на енергија за сопствена потрошувачка, за потребите на објектот.

(2) Краен рок за поднесување на барања за исплата на поддршката од ставот (1) алинеи 2 и 4 на овој дел, за периодот од 1 октомври 2023 година до 30 септември 2024 година е најдоцна до 31 октомври 2024 година.

(3) За реализација на мерката од ставот (1) алинеи 2 и 4 на овој дел за периодот од ставот (2) на овој дел, Агенцијата објавува отворени јавни повици за поднесување на барања за исплата на финансиска поддршка до 1 октомври 2024 година.

(4) Краен рок за поднесување на барања за исплата на поддршката од ставот (1) алинеја 3 на овој дел, за периодот од 1 мај 2023 година до 31 декември 2023 година е 31 мај 2024 година.

(5) За реализација на мерката од ставот (1) алинеја 3 на овој дел за периодот од ставот (4) од овој дел, Агенцијата објавува отворени јавни повици за поднесување на барања за исплата на финансиска поддршка до 30 април 2024 година.

(6) За реализација на мерката од ставот (1) алинеи 1, 6, 7 и 10 на овој дел, Агенцијата објавува јавни повици за поднесување на барања за финансиска поддршка.

(7) За реализација на мерката од ставот (1) алинеи 5, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15 и 16 на овој дел, Агенцијата објавува отворени јавни повици за поднесување на барања за финансиска поддршка до 30 ноември 2024 година.

(8) Агенцијата ги обработува поднесените барања од јавниот повик од ставот (7) на овој дел во рок од 30 дена по поднесувањето и доколку барањата се прифатливи склучува договор за финансиска поддршка најдоцна 60 дена од денот на поднесување на барањето.

(9) Корисниците на мерката од ставот (1) алинеја 12 на овој дел, треба да ја евидентираат дејноста во Агенцијата за храна и ветеринарство по реализација на инвестицијата.

(10) Дел од средствата од став (1) на овој дел во износ од 699.000.000 денари се наменети за превземени обврски од реализација на мерка 121 „Инвестиции за модернизација на земјоделски стопанства“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

VIII

Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 122 „Инвестиции за зголемување на економската вредност на шумите“ од оваа програма се спроведуваат согласно членовите 71 и 90 од Законот за земјоделство и рурален развој како неповратната финансиска поддршка наменета за инвестиции за одржливо стопанисување со шумите.

IX

(1) Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 124 „Инвестиции во инфраструктура за развој на земјоделството, шумарството и водостопанството и заштита од природните непогоди“ од оваа програма се спроведуваат согласно членовите 73 и 90 од Законот за земјоделство и рурален развој како неповратната финансиска поддршка за инвестиции за следните намени:

- останати инвестиции наменети за водостопанска инфраструктура;
- системи за снабдување со вода, вклучително и бунари, водопоила на пасишта во државна сопственост;
- електрификација на пасиштата во државна сопственост (освен за громобрани на пасишта);
- инфраструктура за пристап до пасиштата во државна сопственост;
- изградба и/или реконструкција на придружни објекти на пасишта во државна сопственост, како и набавка на машини за молзење на овци;
- инфраструктура за пристап до земјоделското земјиште;
- консолидација на земјоделско земјиште и
- санација и модернизација на силоси во државна сопственост.

(2) Корисник на средствата од ставот (1) алинеја 1 на овој дел е Акционерското друштво Водостопанство на Република Северна Македонија и јавните водостопански претпријатија.

(3) Корисник на средствата од ставот (1) алинеи 2, 3, 4 и 5 на овој дел е Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта – Скопје.

(4) Корисник на средствата од ставот (1) алинеја 6 на овој дел се единиците на локалната самоуправа.

(5) Корисник на средствата од ставот (1) алинеја 7 на овој дел е Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (во натамошниот текст: Министерството).

(6) Корисник на средствата од ставот (1) алинеја 8 на овој дел е Јавното претпријатие Агро-Берза – Скопје.

(7) Средствата за инвестициите од ставот (1) алинеја 6 на овој дел ги спроведуваат корисниците од ставот (4) на овој дел по пат на јавна набавка.

(8) Неповратната финансиска поддршка од ставот (1) на овој дел се доделува во висина на износот утврден согласно договорите за јавна набавка.

(9) Неповратната финансиска поддршка по барање на корисникот може да се додели согласно со фазите на реализација на инвестицијата.

(10) Дел од средствата од ставот (1) на овој дел во износ од 15.000.000 денари се наменети за неподмирени обврски од реализација на мерката 124 „Инвестиции во инфраструктура за развој на земјоделството, шумарството и водостопанството“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

X

Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 125 „Соработка за развој на нови производи, процеси и технологии во земјоделскиот и прехранбениот сектор (интегрирани проекти)“ од оваа програма се спроведуваат согласно членовите 72 и 90 од Законот за земјоделство и рурален развој.

XI

(1) Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 131 „Економско здружување на земјоделски стопанства за заедничко вршење на земјоделска дејност“ од оваа програма се спроведуваат согласно членовите 72, 74 и 90 од Законот за земјоделство и рурален развој како неповратната финансиска поддршка за следните намени:

- воспоставување на задруга во тековната година и одржување на работата на веќе воспоставени задруги;
- инвестиции за унапредување на физичкиот потенцијал на земјоделската задруга;
- помош за организирање на информативни и промотивни активности за земјоделски производи произведени и пласирани од земјоделска задруга;
- подобрување на целокупните резултати од работењето на преработувачките капацитети и
- развој на нови производи и дизајн, производни процеси и технологии за преработка како и нематеријални вложувања за подготвителни активности пред да се употребат новоразвиените производи, процеси или технологии за пазарни цели.

(2) Поддршката од ставот (1) на овој дел се доделува врз основа на одобрен деловен план изготвен за плански период од најмалку пет години.

(3) За реализација на мерката од ставот (1) на овој дел, Агенцијата објавува јавен повик за поднесување на барања за финансиска поддршка до 30 јуни 2024 година.

(4) Дел од средствата од ставот (1) на овој дел во износ од 2.900.000 денари се наменети за неподмирени обврски од реализација на мерка 131 „Економско здружување на земјоделски стопанства за заедничко вршење на земјоделска дејност“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

XII

(1) Средствата од дел II став (1) од табелата мерка 211 „Помош за вршење на земјоделска дејност во подрачја со ограничени можности за земјоделска дејност (ПОМ)“ од оваа програма се спроведуваат согласно член 77 став (8) од Законот за земјоделство и рурален развој.

(2) Средствата од став (1) на овој дел во износ од 98.000.000 денари се наменети за неподмирени обврски од реализација на мерка 211 „Помош за вршење на земјоделска дејност во подрачја со ограничени можности за земјоделска дејност (ПОМ)“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

XIII

(1) Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 213 „Помош за зачувување на руралните предели и нивните традиционални карактеристики“ од оваа програма се спроведува согласно член 78 од Законот за земјоделство и рурален развој за надомест на трошоци за одржување на висински пасишта и ливади и поддршка на традиционалното сточарство како неповратна финансиска поддршка во висина од 100% од просечна месечна нето плата во дејноста од период 1 јануари 2023 година до 31 декември 2023 година, како трошок за чување и напасување на добитокот (овци, кози и/или говеда) на пасишта и ливади.

(2) За помошта од ставот (1) на овој дел, бројот на вработени лица за кои се пресметува поддршката е:

- одгледување на овци за едно вработено лице на 300 овци;
- одгледување на кози за едно вработено лице на 150 кози и
- одгледување на говеда за едно вработено лице на 100 говеда.

(3) Помошта од ставот (1) на овој дел се исплаќа за најмногу 15 вработени лица за чување и напасување на добитокот (овци, кози и/или говеда) на пасишта и ливади, односно регистрирани одгледувалишта.

(4) Бројот на вработени лица за кои е исплатена поддршката треба да е ист најмалку една година по годината за која е исплатена поддршката.

(5) Висината на поддршката за прифатливите трошоци по корисник на мерката од ставот (1) на овој дел изнесува не повеќе од 620.000 денари по вработено лице.

(6) Дел од средствата од ставот (1) на овој дел во износ од 29.000.000 денари се наменети за неподмирени обврски од реализација на мерка 213 „Помош за зачувување на руралните предели и нивните традиционални карактеристики“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

XIV

(1) Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 214 „Помош за вршење на земјоделска дејност за заштита и унапредување на животната средина“ од оваа програма се спроведуваат согласно член 78 од Законот за земјоделство и рурален развој како неповратна финансиска поддршка за следните намени:

- активности за воспоставување, следење и анализирање на состојбите со автохтоните земјоделски растенија и обезбедување на задолжителни генетски резерви;

- воспоставување, следење и анализирање на состојбите со автохтоните раси на добиток и чување и обезбедување на задолжителни генетски резерви на автохтоните раси на добиток и

- зачувување на генетската разновидност на автохтони земјоделски растенија и автохтони раси на добиток (говедо-буша, овца-праменка (каракачанска, овчеполска и шарпланинска овца), коза–балканска коза, куче–овчарско куче шарпланинец, овчарско куче караман и бивол – домашен бивол).

(2) Средствата од ставот (1) алинеи 1 и 2 на овој дел ги спроведува Министерството за исплата на субјектите на кои им е доделена јавна услуга или овластување согласно со прописите од областа на зоотехника, семе и саден материјал, здравје и заштита на растенијата и земјоделство и рурален развој.

(3) Дел од средствата од ставот (1) на овој дел во износ од 15.000.000 денари се наменети за неподмирени обврски од реализација на мерка 214 „Помош за вршење на земјоделска дејност за заштита и унапредување на животната средина“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

XV

(1) Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 321 „Подобрување на квалитетот на живот во руралните средини“ од оваа програма се спроведуваат согласно член 86 од Законот за земјоделство и рурален развој како неповратна финансиска поддршка за инвестиции за следните намени:

- инвестиции во локална патна инфраструктура (вклучително и мостови) за поврзување меѓу две или повеќе села во должина до 5 км;
- инвестиции во локална патна инфраструктура (вклучително и мостови) за поврзување на села со регионален пат или со населено место-град во должина до 7 км;
- инвестиции во обезбедување на телекомуникациска инфраструктура во населени места-села до 500 жители согласно последниот попис на население и домаќинства во Република Северна Македонија;
- инвестиции во водоснабдителни и канализациони системи во населени места-села до 1.500 жители согласно последниот попис на население и домаќинства во Република Северна Македонија;
- инвестиции во објекти и опрема за организирање на продажба на земјоделски производи во рурални средини (зелени пазари);
- инвестиции во објекти и опрема за организирање на продажба на жив добиток во рурални средини и за усогласување на постоечките пазари за жив добиток согласно прописите од областа на ветеринарството;
- инвестиции во објекти и опрема за детски, младински и/или пензионерски културни центри или клубови во населени места-села;
- инвестиции за изградба и/или реконструкција на селски улици (вклучително и атмосферска канализација и пешачки елементи) во должина до 1 км и
- инвестиции за изградба и/или реконструкција на плоштади, зелени површини и/или шеталишта во рурални средини до 30.000 жители.

(2) Корисници на средствата од ставот (1) на овој дел се единиците на локалната самоуправа-рурално подрачје и единиците на локалната самоуправа на чија територија се наоѓа руралната средина за која се однесува инвестицијата и Центрите за развој на планските региони утврдени согласно Законот за рамномерен регионален развој, за инвестиции во рурални средини.

(3) Висината на поддршката за прифатливите трошоци по корисник на мерките од ставот (1) на овој дел е во согласност со член 90 од Законот за земјоделство и рурален развој.

(4) Неповратната финансиска поддршка од ставот (1) на овој дел се доделуваат во висина од 100% од вкупната вредност на прифатливите трошоци и се исплаќа во висината на износот утврден согласно договорите за јавна набавка склучени од корисниците од ставот (2) на овој дел.

(5) Неповратната финансиска поддршка од ставот (1) на овој дел по барање на корисникот може да се додели во вид на авансна исплата во висина од 20% од вредноста на одобрените прифатливи трошоци или на две рати или согласно со фазите на реализација на инвестицијата врз основа на најмногу три времени ситуации од надзор или документација за набавка на опрема.

(6) Дел од средствата од ставот (1) на овој дел во износ од 7.000.000 денари се наменети за неподмирени обврски од реализација на мерката 321 „Подобрување на квалитетот на живот во руралните средини“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

XVI

(1) Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 322 „Обнова и развој на селата“ од оваа програма се спроведуваат согласно член 86 од Законот за земјоделство и рурален развој како неповратна финансиска поддршка за инвестиции за изработка на урбанистички планови за населени места - села,

(2) Корисници на средствата од ставот (1) на овој дел се единиците на локалната самоуправа утврдени како рурална средина, единиците на локалната самоуправа на чија територија се наоѓа руралната средина за која се однесува инвестицијата согласно Законот за земјоделство и рурален развој и Центрите за развој на планските региони утврдени согласно Законот за рамномерен регионален развој, за инвестиции во рурални средини.

(3) Висината на поддршката за прифатливите трошоци по корисник на мерките од ставот (1) на овој дел е во согласност со член 90 од Законот за земјоделство и рурален развој.

(4) Неповратната финансиска поддршка од ставот (1) на овој дел се доделува во висина од 100% од вкупната вредност на прифатливите трошоци и се исплаќа во висината на износот утврден согласно договорите за јавна набавка склучени од корисниците од ставот (2) од овој дел.

(5) Неповратната финансиска поддршка од ставот (1) на овој дел по барање на корисникот може да се додели во вид на авансна исплата во висина од 20% од вредноста на одобрените прифатливи трошоци или на две рати или согласно со фазите на реализација на инвестицијата врз основа на најмногу три времени ситуации од надзор или документација за набавка на опрема.

(6) Дел од средствата од ставот (1) на овој дел во износ од 12.300.000 денари се наменети за неподмирени обврски од реализација на мерката 322 „Обнова и развој на селата“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

XVII

(1) Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 323 „Зачувување и унапредување на традиционалните вредности во руралните подрачја“ од оваа програма се спроведуваат согласно член 86 од Законот за земјоделство и рурален развој како неповратна финансиска поддршка за инвестиции за следните намени:

- инвестиции во локална патна инфраструктура (вклучително и мостови) за поврзување на населени места-села со локалитет од значење за начинот на живот и работа на селската популација во должина до 2 км;
- означување на културни и природни знаменитости во рурални средини;
- одбележување и унапредување на планинарски и велосипедски патеки и
- уредување на излетнички места во рурални средини (вклучително и нивно поврзување со електрична енергија, водоснабдување, канализација).

(2) Корисници на средствата од ставот (1) на овој дел се единиците на локалната самоуправа-рурално подрачје и единиците на локалната самоуправа на чија територија се наоѓа руралната средина за која се однесува инвестицијата и Центрите за развој на планските региони утврдени согласно Законот за рамномерен регионален развој, за инвестиции во рурални средини.

(3) Висината на поддршката за прифатливите трошоци по корисник на мерката од ставот (1) на овој дел е во согласност со член 90 од Законот за земјоделство и рурален развој.

(4) Неповратната финансиска поддршка од ставот (1) на овој дел се доделуваат во висина од 100% од вкупната вредност на прифатливите трошоци и се исплаќа во висината на износот утврден согласно договорите за јавна набавка склучени од корисниците од ставот (2) на овој дел.

(5) Неповратната финансиска поддршка од ставот (1) на овој дел по барање на корисникот може да се додели во вид на авансна исплата во висина од 20% од вредноста на одобрените прифатливи трошоци или на две рати или согласно со фазите на реализација на инвестицијата врз основа на најмногу три времени ситуации од надзор или документација за набавка на опрема.

(6) Дел од средствата од ставот (1) на овој дел во износ од 9.500.000 денари се наменети за неподмирени обврски од реализација на мерката 323 „Зачувување и унапредување на традиционалните вредности во руралните подрачја" од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

XVIII

Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 412 „Воспоставување на локални акциски групи (ЛАГ)" од оваа програма се спроведуваат согласно членовите 89 и 90 од Законот за земјоделство и рурален развој како неповратна финансиска поддршка.

XIX

(1) Средствата од делот II став (1) од табелата мерка 413 „Реализација на стратегии за локален развој на рурални средини" од оваа програма се спроведуваат согласно членовите 87, 90 и 92 од Законот за земјоделство и рурален развој како неповратна финансиска поддршка.

(2) Корисник на поддршката од ставот (1) на овој дел е Локалната акциона група (во натамошниот текст: ЛАГ) основан согласно член 89 од Законот за земјоделство и рурален развој.

(3) Стратегиите за локален развој на рурални средини од ставот (1) на овој дел треба да ги исполнуваат условите утврдени во член 88 од Законот за земјоделство и рурален развој.

(4) Висината на поддршката за прифатливите трошоци со вклучени даноци по корисник на мерката од ставот (1) на овој дел не може да изнесува повеќе од 1.000.000 денари.

(5) Корисниците треба да доставaт три понуди и доказ за општи трошоци, прибавени од независни понудувачи доколку вредноста на поединечна ставка изнесува повеќе од 60.000 денари или една понуда за општи трошоци од независен понудувач доколку вредноста на поединечна ставка изнесува помалку од 60.000 денари.

XX

(1) Средствата од делот II став (2) од табелата точка 1 „Техничка поддршка во земјоделството и руралниот развој" од оваа програма се спроведуваат согласно член 101 од Законот за земјоделство и рурален развој.

(2) Средствата од дел II став (2) потточка 1.1 „Промотивни активности од областа на земјоделството и руралниот развој во Република Северна Македонија" од оваа програма се наменети за организирање на локални манифестации и саеми од областа на земјоделството и руралниот развој на територијата на Република Северна Македонија, кои се спроведуваат согласно член 3 од Уредбата за видот на активности, максималниот износ по активности, корисниците, субјектите кои учествуваат во постапката, поблиските критериуми и начинот за доделување на техничката поддршка во земјоделството и руралниот развој (во натамошниот текст: Уредбата), а за организирање на манифестации (саеми, научно-стручни собири и изложби) од областа на земјоделството и руралниот развој од регионално и меѓународно значење, на територијата на Република Северна Македонија средствата се наменети за:

- „Вкусот на традицијата" – Национален саем за храна и пијалоци – Скопје;
- Форум за тутун – Скопје;

- Vranec World Day 2023 – Skopje и
- Скопски вински салон – Винодонија 2024.

(3) Дел од средствата од ставот (2) на овој дел во износ од 1.800.000 денари се наменети за спроведување на започнати постапки и неподмирени обврски за потточка 1.1 „Организирање и спроведување на манифестации и саеми за промоција на земјоделски производи во Република Северна Македонија“ од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој за 2023 година.

(4) Средствата од делот II став (2) потточка 1.2 „Учество на саеми и организација на промотивни настани вон Република Северна Македонија“ која се спроведува согласно член 4 од Уредбата, се наменети за трошоци за учество на саеми и организација на промотивни настани вон Република Северна Македонија за периодот од 1 јануари 2024 година до 31 декември 2024 година и тоа за:

	Назив на саемот/промотивниот настан	Локација	Година на одржување
1	Агро Белград	Белград, Србија	2024
2	Monte Vino	Подгорица, Црна Гора	2024
3	Зелена недела (Green week)	Берлин, Германија	2024/2025
4	Fruit Logistica	Берлин, Германија	2024/2025
5	PLMA`s „World of Private Label“	Амстердам, Холандија	2024
6	Bellavita Expo	Лондон, Велика Британија	2024
7	ProWein	Дизелдорф, Германија	2024/2025
8	World Food	Варшава, Полска	2024
9	Fruit Attraction	Мадрид, Шпанија	2024
10	Bellavita Expo	Чикаго, САД	2024
11	AGRA	Горна Радгоња, Словенија	2024
12	SIAL Paris	Париз, Франција	2024
13	Open Balkan Wine Vision	Белград, Србија	2024
14	Prowine Shanghai	Шангај, НР Кина	2024
15	World Food	Алмати, Казахстан	2024
16	Bellavita Expo	Парма, Италија	2024
17	Промотивни настани за промоција на земјоделско-прехранбени производи	САД и ЕУ и земјите од Отворен Балкан	2024

(5) Дел од средствата од ставот (4) на овој дел во износ од 3.000.000 денари се наменети за спроведување на започнати постапки и неподмирени обврски за потточка 1.2 „Учество на саемски манифестации и саеми на земјоделски производители и преработувачи вон Република Северна Македонија“ од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој за 2023 година.

(6) Средствата од делот II став (2) потточка 1.3 „Помош за маркетинг на земјоделски производи и преработени земјоделски производи“ од оваа програма се спроведуваат согласно член 5 од Уредбата, а подмерката „трошоци за учество на меѓународни и регионални натпревари за вино на кои е освоена специјализирана награда, златен и сребрен медал“ се наменети за следните натпревари и видови на награди:

Натпревар	Специјализирана награда	Златна медала	Сребрена медала
1. Меѓународни натпревари:			
a. Decanter UK / Asia	- Platinum - Best in Show - Platinum	да	да
b. London International Wine Challenge	- Trophy - Champion of Champions' Trophy - Great Value Champion Awards - Own Label Awards - Planet Earth Awards - Champion Wine Awards -IWC Special Awards - National Trophy - International Varietal Trophy - Varietal Trophy - Regional Trophy	да	да
c. Mundus Vini (Spring / Summer)	- Grand Gold - Best of Show	да	да
d. Citadelles du Vin	- Special Prize North Macedonia	да	да
e. International Wine Challenge AWC Vienna	- Best red wine of the year - Best white wine of the year - Best sweet wine of the year - Best sparkling wine of the year	да	/
f. Concours Mondial de Bruxelles	- Grand Gold - Revelations	да	/
g. Vranec Selection by CMB 2023	- Grand Gold - Revelations	да	да
h. China Wine and Spirits Awards	- Trophy - Best Value - Double Gold	да	/
i. Japan wine awards SAKURA	- Diamond Trophy - Double Gold	да	да
j. International Wine and Spirit Competition IWSC	- Trophy award	да	да
2. Регионални натпревари:			
2.2. Balkans International Wine Competition BIWC	- Grand Trophy - White wine Trophy - Red wine Trophy - Rose wine Trophy - Sparkling wine Trophy - Sweet wine Trophy - Best indigenous white - Best indigenous rose - Best indigenous red - Best of Show North Macedonia	да	/

(7) За реализација на поддршката од ставот (6) на овој дел, односно за подмерката 1.3.5 „трошоци за амбалажа на преработени земјоделски производи“ Агенцијата објавува јавни повици за периодот од:

- 1 јули 2023 година до 31 декември 2023 година, со краен рок на поднесување на барања за исплата до 15 февруари 2024 година, и
- 1 јануари 2024 година до 30 јуни 2024 година, со краен рок на поднесување на барања за исплата до 15 август 2024 година.

(8) Дел од средствата од ставот (6) на овој дел во износ од 4.500.000 денари се наменети за спроведување на започнати постапки и неподмирени обврски за потточка 1.3 „Помош за маркетинг на земјоделски производи и преработени земјоделски производи“, односно за подмерката 1.3.5 „трошоци за амбалажа на преработени земјоделски производи“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

(9) Дел од средствата од ставот (6) на овој дел во износ од 2.400.000 денари се наменети за спроведување на започнати постапки и неподмирени обврски за потточка 1.3 „Помош за маркетинг на земјоделски производи и преработени земјоделски производи“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

(10) Средствата од делот II став (2) потточка 1.4 „Изработка и публикување на едукативни, информативни, научни, пропагандни и стручни материјали, публикации и списанија“ од оваа програма се реализираат согласно член 6 од Уредбата.

(11) Средствата од дел II став (2) потточка 1.5 „Спроведување на истражувања, изработка на анализи, предлог-проекти, студии и стратешки документи од областа на земјоделството и руралниот развој“ од оваа програма се реализираат согласно член 7 од Уредбата.

(12) Средствата од дел II став (2) потточка 1.6 „Инвестициони вложувања за воспоставување на научно-демонстративни примери“ од оваа програма се реализираат согласно член 8 од Уредбата.

(13) Средствата од дел II став (2) потточка 1.7 „Воспоставување и спроведување на иновативни практики“ од оваа програма се реализираат согласно член 9 од Уредбата.

(14) Средствата од дел II став (2) потточка 1.8 „Други трошоци и инвестициони вложувања за воспоставување и спроведување на мерките за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој“ од оваа програма се реализираат согласно член 10 од Уредбата.

(15) Дел од средствата од ставот (14) на овој дел во износ од 19.000.000 денари се наменети за спроведување на започнати постапки и неподмирени обврски за потточка 1.8 „Други трошоци и инвестициони вложувања за воспоставување и спроведување на мерките за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

XXI

(1) Средствата од делот II став (2) од табелата точка 2 „Субвенционирање на каматна стапка“ од оваа програма, се спроведуваат согласно член 98-а од Законот за земјоделство и рурален развој.

(2) Средствата од ставот (1) на овој дел во износ од 26.500.000 денари се наменети за неподмирени обврски од реализација на точката 2 „Субвенционирање на каматна стапка“ од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

XXII

(1) Средствата од делот II став (2) од табелата точка 3 „Активности на Националната рурална мрежа“ се спроведуваат согласно член 26-а од Законот за земјоделство и рурален развој и Уредбата за воспоставувањето, организацијата, членството и работата на Националната рурална мрежа на Република Северна Македонија.

(2) Дел од средствата од ставот (1) на овој дел во износ од 780.000 денари се наменети за неподмирени обврски од реализација на точката 3 „Поддршка за воспоставување и активности на Националната рурална мрежа” од програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од претходните години.

XXIII

(1) За реализација на мерките од оваа програма Агенцијата објавува отворени јавни повици за поднесување на барања за користење на финансиска поддршка или барања за исплата на финансиска поддршка до 30 ноември 2024 година.

(2) Еден корисник поднесува посебно барање за секоја мерка во оригинал. Еден корисник може да поднесе најмногу две барања за користење на финансиска поддршка по различни мерки од оваа програма, освен за мерката 131 од делот II став (1) од оваа програма каде може да поднесе најмногу две барања.

(3) По исклучок на ставот (2) од овој дел, за мерките 321 и 323 од делот II став (1) од оваа програма, еден корисник може да поднесе само по едно барање за една од мерките.

(4) Рокот за реализација на средствата од оваа програма е согласно утврдената динамика за реализација на средствата во Буџетот на Република Северна Македонија за 2024 година.

XXIV

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 41-831/4
16 јануари 2024 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Северна Македонија,
м-р **Бојан Маричиќ,** с.р.